

Beslut

**efter granskning av elevers tillgång till läroböcker och
andra läromedel i grundskolan vid
Drottningholmskolan i Ekerö kommun med
Drottningholmskolan, Mälaröarnas Waldorfskola som
huvudman**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en granskning på Drottningholmskolan avseende verksamhetens kvalitet gällande elevers tillgång till läroböcker och andra läromedel i grundskolan.

Granskningens syfte är att granska kvaliteten i de utvalda skolornas arbete med att ge eleverna tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen (se Bilaga 3). Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer, hög kvalitet, hög kvalitet i flera delar eller låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolans arbete med att ge eleverna tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål

Skolinspektionen bedömer att Drottningholmskolan i Ekerö kommun i flera delar uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom området.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande områden:

- Använd läroböcker och andra läromedel för att skapa sammanhang i undervisningen och progression i elevernas lärande.
- Ge eleverna möjlighet att använda läroböcker även utanför undervisningstid.
- Stärk ledningen och samordningen av arbetet med att ge alla elever tillgång till läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.
- Skapa förutsättningar för ett medvetet och gemensamt arbete med likvärdighet inom skolenheten gällande användningen av läroböcker och andra läromedel.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast **den 3 augusti 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas. Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se eller med post till Skolinspektionen Postadress: Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer (dnr SI 2025:11318) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Skolans arbete med att ge eleverna tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål

Bedömningsområden
Lärarnas arbete med att organisera och genomföra undervisningen så att eleverna får använda läroböcker och andra läromedel. • Sammanhang, progression och ämnesintresse • Instruktioner och användning av läroböcker och andra läromedel i undervisningen • Användning av läroböcker och andra läromedel anpassade utifrån elevernas olika förutsättningar och behov • Möjlighet att använda läroböcker och andra läromedel utanför lektionstid
Rektorns ansvar för att alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel. • Rektorns styrning och ledning av arbetet gällande elevernas tillgång till läroböcker och andra läromedel • Rektorns ansvar för lärarnas delaktighet i valet av läroböcker och andra läromedel • Rektorns arbete med likvärdighet inom skolenheten gällande läroböcker och andra läromedel • Utvärdering och utvecklingsarbete gällande läroböcker och andra läromedel

Skolinspektionen bedömer att Drottningholmskolan i Ekerö kommun i flera delar uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom området.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, observationer av delar av lärmiljön med fokus på tillgången till läroböcker och andra läromedel samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Sammanhang, progression och ämnesintresse

Granskningen visar att läroböcker och andra läromedel till viss del används för att skapa sammanhang och överblick över de ämnen och moment som eleverna läser. Vidare finns delvis ett medvetet arbete gällande läroböcker och andra läromedel som möjliggör progression i elevernas lärande samt bidrar till att eleverna vill lära sig mer.

Av samtliga intervjuer och dokument som begärts in från huvudmannen framgår att läroböcker används som utgångspunkt i undervisningen i de flesta teoretiska ämnen och årskurser på skolan. Lärare och rektorn beskriver att läroboken och lärarens undervisning ger en överblick av ämnets innehåll och skapar progression för eleverna. Elever i årskurs 4-6 beskriver i intervju att de använder läroböckerna nästan varje dag eller vecka, beroende på ämne och tema i undervisningen. Dock framkommer av granskningen att eleverna inte har tillgång till läroböcker eller andra läromedel i svenska i årskurs 4, engelska årskurs 6 och teknik i årskurs 1-3. Detta medför att läroböcker inte kan användas som ett stöd för lärare i dessa ämnen och årskurser, för att skapa sammanhang och progression i elevernas lärande. I intervjuer med rektorn och lärare framgår att det finns lärarhandledningar till de läroböcker som finns på skolan och att dessa är ett stöd för lärare att planera och genomföra undervisningen.

Av granskningen framgår att de flesta lärare på skolan använder läroboken och andra läromedel som en del av undervisningen för att väcka elevernas intresse och för att bidra till ökad förståelse för ämnet. Både elever i årskurs 4-6 och lärare beskriver i intervjuer några läroböcker som tilltalar eleverna och väcker deras intresse, exempelvis att läroböcker har bra struktur, varierade övningar och olika svårighetsgrad. Samtidigt finns det lärare som inte använder läroböcker som en stomme i undervisningen och som ett sätt att väcka elevers intresse.

Lärare använder läromedel och metoder i undervisningen utifrån elevernas läsförmåga. Rektorn och lärare beskriver att det finns ett gemensamt arbete med lästräning i olika ämnen utifrån läroböckerna, där lärare exempelvis läser gemensamt med eleverna, arbetar med lässtrategier och centrala begrepp. I intervjuerna med lärare och rektorn framkommer att kartläggningar görs av elevernas läsförmåga och att arbetet sedan sker utifrån elevers behov.

Instruktioner och användning av läroböcker och andra läromedel i undervisningen

Granskningen visar att lärarna ger ändamålsenliga instruktioner till eleverna hur de ska använda läroboken eller andra läromedel på lektionen men också för att få överblick över läromedlet.

Av intervjuer med lärare framgår att lärarna kommunicerar med eleverna om hur de ska använda läroböcker och andra läromedel. När elever får en ny lärobok visar lärare bokens innehåll och uppbyggnad och elever får bekanta sig med boken tillsammans med läraren. Lärare undervisar till stor del med utgångspunkt ur läroboken och instruerar elever löpande om läroböckers struktur och innehåll, exempelvis för att tydliggöra mål för olika avsnitt liksom sammanfattningar. Lärare går även igenom rubriker, bilder och ämnesspecifika begrepp. Flera elever i årskurs 4-6 beskriver att lärare visar nya läroböcker och att de berättar hur läroböcker och andra läromedel ska användas i undervisningen. Instruktioner ges kontinuerligt av lärare både muntligt och skriftligt.

Användning av läroböcker och andra läromedel anpassade utifrån elevernas olika förutsättningar och behov

Granskningen visar att lärarna ser till att elever använder läroböcker och andra läromedel som är anpassade utifrån elevernas olika förutsättningar och behov.

I intervjuer med rektorn och lärare framgår att lärarna arbetar för att anpassa undervisningen till elevers olika behov, utifrån läroböckerna. I flera ämnen finns nivåanpassade läroböcker som erbjuder både enklare och mer fördjupande innehåll, exempelvis i svenska, matematik och spanska. I de ämnen där läroböckerna inte är nivåanpassade anpassar lärarna själva läroböckerna eller kompletterar med digitala läromedel eller lärverktyg både för elever i behov av stöd och för de elever som behöver utmaningar. Elever kan även få ha en extra uppsättning läroböcker hemma om de behöver det. Lärare uppger att lärarhandledningar ger bra stöd i undervisningen, bland annat med förslag på uppgifter på olika nivåer så att läraren kan anpassa undervisningen efter elevgruppens behov. Elever i behov av stöd i exempelvis svenska och samhällsorienterande ämnen får anpassningar så som möjlighet att lyssna på texter. En specialpedagog arbetar med elever enskilt när det behövs och erbjuder nivåanpassade läromedel i olika ämnen och en speciallärare arbetar med att vägleda övriga lärare om hur läromedel används. Elever i årskurs 4-6 beskriver i intervju att lärarna använder läroböcker och andra läromedel på ett varierat sätt och att eleverna får arbeta både självständigt och tillsammans med andra.

Möjlighet att använda läroböcker och andra läromedel utanför lektionstid

Granskningen visar att eleverna till viss del har tillgång till läroböcker och andra läromedel utanför lektionstid.

I intervju med rektorn, lärare och elever framgår visserligen att eleverna kan använda läroböcker och andra läromedel under extra studietid under skolveckan och att lärare uppmuntrar elever att använda den tiden för att arbeta med uppgifter, arbeta ikapp eller läsa på inför läxor och prov. Av elev- och lärarintervjuer framgår att eleverna får instruktioner från lärarna hur de ska använda läroböcker och andra läromedel i samband med exempelvis läxläsning eller för att läsa på inför prov. Eleverna får även ta med läroböcker hem vid behov och om elever eller vårdnadshavare vill ta hem boken. Dock har inte elever tillgång till läroböcker eller andra läromedel i samtliga ämnen och årskurser vilket kan försvåra deras möjlighet att gå tillbaka till det som läraren belyst i undervisningen och på så sätt befästa och fördjupa sina kunskaper i ämnet. Exempelvis finns inte läroböcker i årskurs 4–6 i alla årskurser i svenska och engelska.

Rektorns styrning och ledning av arbetet gällande elevernas tillgång till läroböcker och andra läromedel

Granskningen visar att rektorn delvis leder och samordnar arbetet med att se till att alla elever får tillgång till ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel.

Rektorn uppger i intervju att tillgången till läroböcker och andra läromedel på skolenheten har ökat de senaste åren, bland annat utifrån att statsbidragen underlättar inköp. Det har tidigare, utifrån skolenhetens pedagogiska inriktning, funnits en tradition av att inte alltid använda läromedel. Rektorn beskriver att hen sedan några år arbetat strategiskt för att öka tillgången till läromedel, då dessa har betydelse för kvalitet och likvärdighet i undervisningen. I intervjuer med lärare och rektorn framkommer att rektorn har en god överblick över befintliga läroböcker och andra läromedel i alla årskurser och ämnen och att rektorn arbetar för enhetlig hållning kring läroböcker och andra läromedel på skolan. Dock framgår det av granskningen att trots att rektorn fördelar medel utifrån inköp som behöver göras, så saknas det vissa läromedel. Eleverna har i dagsläget inte tillgång till läroböcker eller andra läromedel i svenska i årskurs 4, engelska i årskurs 6 och teknik i årskurs 1-3.

Rektorns ansvar för lärarnas delaktighet i valet av läroböcker och andra läromedel

Granskningen visar att rektorn tar ansvar för att ge lärarna möjlighet att samarbeta kring didaktiska val för att kunna välja ändamålsenliga läroböcker eller andra läromedel.

Lärare och rektorn beskriver i intervjuer att det finns ett strukturerat arbete på skolan för val av läroböcker och andra läromedel. Lärarna träffas stadietvis och diskuterar läromedel och gör didaktiska överväganden, både informellt och formellt i mötesforum under terminen liksom i slutet av terminen. Det framgår att rektorn har prioriterat organisatoriska förutsättningar som främjar samarbete mellan lärare och mellan stadier vid val av läromedel. Rektorn beskriver att de i kollegiet går igenom olika läroböcker, testar och tar gemensamma beslut. Det finns också till stor del en gemensam tanke och progression kring läromedel, så som att läromedlen på skolan är detsamma under hela låg- respektive mellanstadiet. Även av lärarintervjuer framgår att det överlag finns en samsyn kring val av läroböcker och andra läromedel på skolan och att didaktiska överväganden utgår från elevernas behov. Exempelvis uppger lärare att de till detta läsår köpt in nya läroböcker i matematik för mellanstadiet, bland annat utifrån att de nya läroböckerna har bättre upplägg och att det är enklare för eleverna att ta till sig innehållet.

Rektorns arbete med likvärdighet inom skolenheten gällande läroböcker och andra läromedel

Granskningen visar att rektorn delvis skapar förutsättningar för ett gemensamt och medvetet arbete gällande användning av läroböcker och andra läromedel och för likvärdighet inom skolenheten, så att hänsyn tas till elevernas olika förutsättningar och behov.

I rektorsintervjun framkommer att rektorn sedan några år har arbetat för att stärka ett gemensamt arbete och likvärdighet inom skolenheten gällande lärarnas användning av läroböcker och andra läromedel. Rektorn berättar att det är en pågående process då skolans pedagogiska inriktning traditionellt inte har inneburit så mycket läromedelsanvändning. Även av lärarintervjun framgår att det till viss del finns ett gemensamt och medvetet arbete kring användning av läroböcker och andra läromedel på skolan. Exempelvis sker diskussioner kring läroböcker och läromedel på möten, både mindre och mer strukturerade samtal. Lärare diskuterar skolgemensamma synsätt så som att de har samma läromedel i olika ämnen under låg- och mellanstadiet liksom att ha läroböcker som erbjuder olika nivåer för eleverna i matematik och svenska. Samtidigt framgår av lärar- och rektorsintervjuer att rektorn inte har sett till att alla lärare i samtliga

ämnen och årskurser på skolan använder läromedel, vilket innebär att undervisningen riskerar att inte bli likvärdig.

Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att det finns ett samlat arbete för att stärka elevernas läsförståelse i olika ämnen. Lärare beskriver att läroböcker bidrar till elevers progression och utveckling av språket, exempelvis belyses ämnesord och begrepp i läroböckerna på ett bra sätt. Rektorn uppger att det är ett systematiskt arbete på skolan och det framgår av granskningen att rektorn prioriterar lästräning högt.

Utvärdering och utvecklingsarbete gällande läroböcker och andra läromedel

Granskningen visar att rektorn ser till att lärarna utvärderar hur läroböcker och andra läromedel fungerar i undervisningen i förhållande till elevers utveckling mot målen. Rektorn använder resultaten i skolans utvecklingsarbete.

Det framkommer i intervjuer med rektorn och lärare att tillgången till och användningen av läroböcker och andra läromedel diskuteras vid olika tillfällen i mötesforum för lärare på skolan. Diskussioner sker både formellt och informellt då det är en liten skola och alla arbetar nära varandra. Exempelvis har diskussioner förts i kollegiet kring fördelar och nackdelar med läroböcker jämfört med digitala läromedel. Rektorn och biträdande rektorn för också löpande dialog med lärarna om hur läromedlen stödjer undervisningen. I slutet av terminen, inför inköp av läromedel och i samband med överlämning från en lärare till en annan, sker en utvärdering av de läromedel som använts. Vid behov vidtar rektorn åtgärder utifrån dessa diskussioner. Det kan handla om inköp av helt nya läromedel eller komplettering av läromedel om lärarna exempelvis märker att elever har svårt för vissa moment. Exempelvis köptes ett nytt läromedel i matematik in till nuvarande läsår efter utvärdering av det gamla, då det gamla inte fungerade så väl utifrån pedagogiskt perspektiv och elevernas behov. Vidare uppger rektorn att de har sett en förbättring i resultat av läsförståelse sedan de införde ett mer systematiskt arbete med användning av läroböcker.

Identifierade utvecklingsområden

Utvecklingsområde 1

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Använd läroböcker och andra läromedel för att skapa sammanhang i undervisningen och progression i elevernas lärande.

Av läroplanen framgår att rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att alla elever erbjuds strukturerad undervisning under lärares ledning samt att alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.¹ Av läroplanen framgår vidare att läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven får använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål. Eleven ska successivt få fler och större självständiga uppgifter och ett ökat eget ansvar samt få möjligheter till ämnesfördjupning, överblick och sammanhang.²

Motiveringen till utvecklingsområdet är att lärarna inte använder läromedel i vissa ämnen och årskurser vilket kan göra det svårt för eleverna att få en tydlig överblick liksom progression i sin kunskapsutveckling. På lång sikt kan det även påverka elevernas studiemotivation och resultat.

Genom att använda läromedel och tillhörande lärarhandledningar som en stomme i undervisningen kan dessa stödja lärandet på olika sätt. Bland annat kan ändamålsenliga läromedel skapa sammanhang och ge en överblick och på så sätt främja lärandet. Lärarna kan med hjälp av lärarhandledningar planera en undervisning som ger eleverna sammanhang och överblick. Eleverna kan genom läromedel få successivt alltmer utmanande uppgifter och texter vilket gynnar deras kunskapsutveckling.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att lärarna använder läroböcker och andra läromedel som en stomme i undervisningen i samtliga ämnen och årskurser, samt att lärare medvetet arbetar med

¹ Lgr 22, avsnitt 2.8, Rektorns ansvar.

² Lgr22, avsnitt 2.2, Kunskaper Riktlinjer.

texterna i dessa läromedel för att ge eleverna sammanhang och struktur. Ett sådant arbete kan bidra till elevernas ämnesintresse och vilja att lära sig mer. Skolverket har material som kan användas i detta arbete.³

Utvecklingsområde 2

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Ge eleverna möjlighet att använda läroböcker även utanför undervisningstid.

Av skollagen framgår att eleverna utan kostnad ska ha tillgång till läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.⁴ Av läroplanen framgår att läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven får använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål och får möjligheter till ämnesfördjupning, överblick och sammanhang.⁵ Av förarbetena framgår att formuleringen att eleverna ska "ha tillgång till" de läroböcker som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål innebär att eleverna till exempel ska få möjlighet att ta med läroböckerna hem så att eleverna kan repetera, läsa på och gå tillbaka till det som läraren belyst i undervisningen och på så sätt fördjupa och befästa sina kunskaper.⁶

Motiveringen till utvecklingsområdet är att eleverna endast till viss del kan använda läroböcker utanför lektionstid, eftersom läroböcker och andra läromedel inte finns i alla ämnen och årskurser. Det kan försvåra elevernas möjligheter till fördjupning, repetition och förberedelse samt läxläsning.

Genom att öka tillgången till och uppmuntra användningen av läroböcker och andra läromedel utanför lektionstid kan elever ges bättre möjligheter att utveckla sin förståelse och självständigt befästa kunskaper.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att eleverna har tillgång till de läroböcker och andra läromedel som behövs för en god

³ [Strukturerad undervisning - en modell i sex steg - Skolverket](#) hämtad 2026-02-03.

⁴ 10 kap. 10 § skollagen (2010:800).

⁵ Lgr22 avsnitt 2.2 Kunskaper.

⁶ Prop. 2023/24:21 s. 46.

kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål även utanför undervisningstid. Skolverket har material som kan användas i detta arbete.⁷

Utvecklingsområde 3

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Stärk ledningen och samordningen av arbetet med att ge alla elever tillgång till läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.

Av läroplanen framgår att rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna. Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.⁸

Motiveringen till utvecklingsområdet är att eleverna inte har tillgång till läroböcker i alla ämnen och årskurser. Detta kan försvåra för lärares undervisning och påverkar även möjligheten för eleverna att använda läroböcker utanför lektionstid.

Genom att öka tillgången till läroböcker ger det elever en grundläggande utgångspunkt för undervisningen, oavsett tidigare kunskaper vilket är i linje med läroplanens mål om en likvärdig utbildning för alla. Läroböcker som är författade av ämnesexperter och granskade av fackgrupper säkerställer att innehållet är korrekt, sakligt och i linje med skollagen och läroplanens krav på objektivitet.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ger alla elever tillgång till läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.

⁷ [Läxor - Skolverket](#) hämtad 2026-02-03.

⁸ Lgr 22 avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

Utvecklingsområde 4

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Skapa förutsättningar för ett medvetet och gemensamt arbete med likvärdighet inom skolenheten gällande användningen av läroböcker och andra läromedel.

Av skollagen framgår att utbildningen ska ta hänsyn till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.⁹ Av förarbeten till skollagen framgår att läromedel kan ha betydelse för skolans kompensatoriska uppdrag och bidra till att stärka elevernas tillgång till en likvärdig utbildning.¹⁰ Skollagen föreskriver vidare att utbildningen inom varje skolform ska vara likvärdig, oavsett var i landet den anordnas.¹¹ Normerna för likvärdigheten anges genom de nationella målen.¹² Av läroplanen framgår att läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven får använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.¹³ Vidare framgår att rektorn, inom givna ramar, har ett särskilt ansvar för att alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.¹⁴

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn delvis styr och leder arbetet kring likvärdighet i användningen av läroböcker och andra läromedel. Även om det delvis finns ett gemensamt och medvetet arbete kring likvärdighet, så använder inte lärare läroböcker och andra läromedel som stomme i undervisningen i vissa årskurser och ämnen.

Genom att rektorn skapar förutsättningar för ett mer gemensamt och medvetet arbete kring användningen av såväl läroböcker som andra

⁹ 1 kap. 4 § skollagen (2010:800)

¹⁰ Prop. 2023/24:21 s. 30

¹¹ 1 kap. 9 § skollagen

¹² Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag. En likvärdig utbildning.

¹³ Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper

¹⁴ Lgr22, avsnitt 2.8 Rektors ansvar

läromedel, kan likvärdigheten och undervisningens kvalitet på skolenheten främjas.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn skapar förutsättningar för ett gemensamt och medvetet arbete med likvärdighet inom skolenheten gällande användningen av läroböcker och andra läromedel.

På Skolinspektionens vägnar

X Malin Larsson

Beslutsfattare

Signerat av: Malin Larsson

X Åsa Pleiner

Föredragande

Signerat av: Åsa Pleiner

I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även utredare Sylvia Lindqvist deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Den 1 juli 2024 trädde ändringar i skollagen i kraft som syftar till att stärka elevers tillgång till ändamålsenliga läromedel.¹⁵ Ändringarna gäller för flera skolformer. För grundskolan är lydelsen följande¹⁶:

Eleverna ska utan kostnad ha tillgång till läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.

I skollagens första kapitel har införts definitioner av begreppen läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg.

I skollagen avses med

- lärobok: tryckt läromedel, med eller utan digitala komponenter,
- läromedel: helt eller delvis tryckt eller digitalt verk som är avsett att användas i undervisningen, som överensstämmer med relevanta delar av tillämplig kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplan och läroplanen, och som är utgivet av någon som bedriver utgivningsverksamhet av professionell art,
- lärverktyg: läroböcker, andra läromedel och andra tryckta eller digitala verk samt utrustning och material som används i undervisningen.¹⁷

I samband med lagändringarna har regeringen även beslutat om nya formuleringar i flera läroplaner.¹⁸ I läroplanen för grundskolan har ändringarna följande lydelse.

Läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven får använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.¹⁹

Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att

- alla elever erbjuds strukturerad undervisning under lärares ledning,

¹⁵ Lag (2023:951) om ändring i skollagen (2010:800).

¹⁶ 10 kap. 10 § andra stycket skollagen.

¹⁷ 1 kap. 3 § elfte–trettonde strecksatserna skollagen.

¹⁸ Förordning (SKOLFS 2024:590) om ändring i förordningen (2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet.

¹⁹ Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper.

- alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål,
- alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda skolbibliotek,
- alla lärare får tillgång till de lärarhandledningar som behövs för att ge eleverna en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.²⁰

²⁰ Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar.

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Drottningholmskolan den 20 januari 2026. Besöket genomfördes av utredarna Åsa Pleiner och Sylvia Lindquist.

Skolenheten är en fristående skola, med Drottningholmskolan, Mälaröarnas Waldorfskola som huvudman, verksam i Ekerö kommun med förskoleklass och grundskola för årskurserna 1–6. Förskoleklass har inte ingått i granskningen. På skolenheten går cirka 100 elever.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- En observation av delar av lärmiljön med fokus på tillgången till läroböcker och andra läromedel.
- En gruppintervju med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En intervju med rektorn.
- Dokument som begärts in från huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

Bilaga 3: Granskningens utgångspunkter

Granskningens syfte

Syftet är att granska kvaliteten i skolors arbete för att ge eleverna tillgång till och användning av läroböcker och andra läromedel i förhållande till Skolinspektionens kvalitetskriterier.

Frågeställning

I vilken utsträckning får eleverna tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål?

Kvalitetskriterier

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen inom det granskade området, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Inom granskat område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns eller i låg utsträckning.

Lärarnas arbete med att organisera och genomföra undervisningen så att eleverna får använda läroböcker och andra läromedel.	Rektorns ansvar för att alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel.
Lärarna använder läroböcker eller andra läromedel i undervisningen på ett sätt som skapar överblick och sammanhang i ämnet.	Rektorn styr och leder arbetet så att eleverna får tillgång till ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel.
Lärarna använder läroböcker eller andra läromedel på ett sätt som ger eleverna möjlighet till progression samt stärker elevernas ämnesintresse och vilja att lära sig mer.	Rektorn tar ansvar för att lärarna är delaktiga i valet av läroböcker och andra läromedel.
Lärarna använder läroböcker eller andra läromedel för att utveckla elevernas läsförståelse.	Rektorn skapar förutsättningar för ett gemensamt och medvetet arbete kring användning av läroböcker och andra läromedel för likvärdighet inom skolenheten, så att hänsyn tas till elevernas olika förutsättningar och behov.
Lärarna ser till att eleverna får ändamålsenliga instruktioner i hur läroböcker och andra läromedel ska användas i undervisningen.	Rektorn ser till att lärarna utvärderar hur läroböcker och läromedel fungerar i undervisningen i förhållande till elevers utveckling mot målen. Rektorn använder resultaten i skolans utvecklingsarbete.
Lärarna ser till att elever använder läroböcker och andra läromedel som är anpassade utifrån elevernas olika förutsättningar och behov.	
Lärarna ser till att eleverna får använda läroböcker och läromedel utanför lektionstid och uppmuntras använda dem utanför lektionstid för att befästa sina kunskaper.	